

علی باقرلی

بعضی از صداها، یادآور نوستالژی یک دوران به خصوص و شکوهمند هستند که مخاطب به محض شنیدنش به آن مقطع زمانی پرتاب و حال و هوایی خاص برایش تداعی می‌شود. صدای بانو شهلا ناظریان یکی از آن آواهایی است که یادآور دوران باشکوه سینمای کلاسیک و دوبله‌های طلایی و بی‌مانند سینماست که با شنیدن آن مخاطب علی‌الخصوص به یاد فیلم‌های پخش شده از تلویزیون ملی ایران در دهه ۵۰ می‌افتد که چهره‌های زیبا و بی‌نقص خیلی از هنرپیشه‌های بزرگ را در ذهن متبادر می‌کند: بازیگرانی چون مری آستور، جین تیرنی، اینگرید برگمن، مورین اوهارا، راکوئل ولس و... که هر کدام جادوی خلسه‌دار سینمای کلاسیک و طعم شیرین آن فیلم‌ها را زنده می‌کند.

شهلا ناظریان متولد ۱۳۲۶ در تهران بود. وی فعالیتش در عرصه صداپیشگی را از نوجوانی به تشویق مادر و به خاطر علاقه ذاتی‌اش به این وادی آغاز کرد. آن زمان وی تنها ۱۶ سال داشت و مقطع زمانی سال ۱۳۴۲ بود. آن دوران، زمان پوست‌اندازی اساسی دوبله ایران و رسیدن به قله‌های افتخار بود و ناظریان زیر نظر اساتید بزرگی چون سعید شرافت، عطاءالله کاملی و محمدعلی زرنندی به تعلیم و آموختن این هنر پرداخت. کمی به این محدوده دقیق می‌شویم. نیمه اول دهه ۴۰، مقطع زمانی به خصوص در دوبله محسوب می‌شود. چون با دوبله ۶ فیلم، جهش‌های اساسی این حرفه شکل می‌گیرد: فیلم‌های «بن‌هور» به مدیریت احمد رسول‌زاده، «ال سید» و «اسپار تاکوس» هر دو به مدیریت محمدعلی زرنندی که از آثار بزرگ سینما در ژانر اپیک محسوب می‌شوند و سه فیلم «هملت»، «بانسوی زیبای من» و «آوای موسیقی» که اولی یک اثر اقتباس ادبی و دو فیلم دیگر در ژانر موزیکال بودند و توسط زنده‌یاد علی کسمایی کار شدند.

دستاورد بزرگ دوبله این آثار، پیدا شدن ملودی اصلی دوبله می‌شود و این آثار آن چنان استادانه و کم‌نقص کار می‌شوند که دوبله ایران در سطح جهانی قرار می‌گیرد. در این دگردیسی، ظهور ستاره‌های بی‌مانندی چون منوچهر اسماعیلی، ایرج ناظریان، چنگیز جلیلووند، ژاله کاظمی و... هم نقش بسیار مؤثری دارد.

در این مقطع، شهلائی نوجوان شروع به گفتن نقش‌های کوچک و بیشتر دختران نوجوان می‌کند. از همان ابتدا ناظریان به دلیل داشتن جنس صدایی خاص و مناسب و تسلط بر گفتار فارسی (وی فوق‌لیسانس ادبیات فارسی بود)، استعداد ذاتی خودش را در این کار نمایان کرد. اما به دلیل ترافیک گوینده‌های بزرگ‌تر و باتجربه‌تر از وی در آن زمان (ژاله کاظمی، مهین کسمایی، تاجی احمدی، رفعت هاشم‌پور، ایران بزرگمهر، نجمه فروهی) نقش‌های بزرگ‌تر اصلی به وی نمی‌رسیدند و البته دلیل مهم دیگرش این بود که هنوز به کمی زمان نیاز بود

... و آن تردید بی‌نظیر عاشقانه

نگاهی به کارنامه هنری زنده‌یاد شهلا ناظریان

